

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Дмитриченко М.Ф., доктор технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, dmitrichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Токін О.П., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, a2atr@meta.ua, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Харченко А.М., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, anna-x3@ukr.net, orcid.org/0000-0001-8166-6389

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE PROFESSIONAL QUALIFICATIONS SYSTEM IN HIGHER EDUCATION

Dmytrychenko M.F., doctor of technical science, National Transport University, Kyiv, Ukraine, dmitrichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Tokin O.P., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, a2atr@meta.ua, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Kharchenko A.M., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, anna-x3@ukr.net, orcid.org/0000-0001-8166-6389

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КВАЛИФИКАЦИЙ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ

Дмитриченко Н.Ф., доктор технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, dmitrichenko@ntu.edu.ua, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Токин А.П., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, a2atr@meta.ua, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Харченко А.Н., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, anna-x3@ukr.net, orcid.org/0000-0001-8166-6389

Постановка проблеми.

Еволюцію людського капіталу визначено Організацією Об'єднаних Націй однією з ключових цілей Сталого розвитку ООН на період до 2030 року. Цей капітал у вигляді сукупної характеристики, яка складається з кваліфікації та професійних здібностей особи, формується, передусім, завдяки якійній освіті, можливості навчатися впродовж усього життя, справедливим відносинам на ринку праці [1]. Кваліфікація людини має глибоке економічне та соціальне підґрунтя, оскільки здобута відповідна кваліфікація є мультиплікатором у створенні доданої вартості країни. Гармонічне поєднання освітніх та професійних компетентностей в освітніх програмах дозволяють створити передумови для досягнення необхідних результатів навчання здобувачами вищої освіти, які будуть реалізовані на ринку праці у вигляді людського капіталу.

Однак, слід зазначити, що розвиток суспільних відносин, пов'язаних з підготовкою здобувачів вищої освіти, обмежується недостатнім переліком відповідних професійних стандартів та застарілою базою кваліфікаційних характеристик професій. Передбачається, що професійні стандарти мають поступово замінити собою кваліфікаційні характеристики професій, які в теперішній час функціонують для визнання та оцінювання кваліфікації працівників на робочому місці. Розроблення професійних та оновлення освітніх стандартів відбувається повільно, що ускладнює відповідність присвоєних кваліфікацій потребам ринку та міжнародним критеріям щодо забезпечення якості компетентностей здобувачів. Актуальними залишається проблема інтегрування необхідних професійних компетентностей в освітні програми закладів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Радою Європейського Союзу визначено, що кваліфікація особи визнається за умови, що компетентний орган підтвердив досягнення результатів навчання за певними стандартами [2]. Міжнародна організація праці визначає здобуту кваліфікацію як здатності працівників виконувати конкретні завдання та обов'язки в рамках визначеної роботи [3]. Формування кваліфікації на базі

професійних стандартів та їх інтеграція в освітні програми в Україні регламентується «Порядком розроблення та затвердження професійних стандартів» [4] та «Методикою розроблення професійних стандартів» [5]. Крім того, в праці [6] визначено основні підходи формування освітніх програм з урахуванням освітніх та професійних кваліфікацій. Проте, аналіз нормативно-правової бази та вітчизняних досліджень свідчить про початкові кроки щодо інтеграції професійних кваліфікацій в систему якості вищої освіти.

Постановка завдання.

Головним завданням даної статті є визначення перспектив розвитку системи професійних кваліфікацій для якісного впровадження професійних компетенцій в освітні програми закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу.

Основні положення про систему кваліфікацій закладено в Законі України «Про освіту» [7], в який були внесені зміни у 2019 році в рамках першого кроку до прийняття нової Національної рамки кваліфікацій (НРК). Зокрема, у статті 34 Закону визначено, що кваліфікації за змістом поділяються на освітні та професійні. Освітня кваліфікація визнається закладом освіти (або іншим уповноваженим органом) відповідно до розроблених ним освітніх стандартів (програм) та засвідчується відповідним документом про освіту. Професійна кваліфікація може визнаватися як кваліфікаційним центром, так і суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти) та засвідчується відповідним документом на основі стандартизованої сукупності здобутих особою компетентностей, які дозволяють здійснювати певну професійну діяльність.

Основне призначення Національної рамки кваліфікацій – це впорядкування освітніх і професійних кваліфікацій. У червні 2020 році НРК було гармонізовано з Європейською рамкою кваліфікацій (Qualifications Frameworks in the European Higher Education Area – QF-EHEA), що було одним із завдань, прописаних у статтях Угоди про асоціацію між Україною і ЄС.

Національна рамка кваліфікацій базується на принципах забезпечення якості освіти, враховує вимоги ринку праці до компетентностей працівників та має на меті: гармонізацію норм законодавства у сферах освіти і соціально-трудових відносин; сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні; налагодження взаємодії сфери освіти і ринку праці [8]. Кожен рівень НРК згідно з [8] має свій опис (так звані дескриптори), який визначається певною сукупністю результатів навчання.

З метою подальшого супровіду Національної рамки кваліфікацій, координації державної політики у сфері кваліфікацій, забезпечення прогнозування потреб ринку праці було створено постійно діючий колегіальний орган, уповноважений за реалізацію державної політики у сфері кваліфікацій – Національне агентство кваліфікацій (НАК).

12-13 листопада 2020 року Національним агентством кваліфікацій (НАК) за підтримки Міністерства освіти і науки України був проведений форум: «Людський капітал: новий порядок денний» (надалі – Форум) [1], на якому були розглянуті наступні питання:

-формування Національної системи кваліфікацій як одного із напрямів реалізації курсу на євроінтеграцію України;

-оцінювання професійних кваліфікацій: технології і перспективи;

-професійних стандартів як ключового елементу розбудови Національної системи кваліфікацій;

-прогнозування потреби ринку праці у кваліфікаціях;

-основних подальших кроків та пріоритетних завдань НАК в контексті інтеграції нової рамки кваліфікацій.

Професійні кваліфікації закладом вищої освіти повинні присвоюватися на основі відповідних професійних стандартів, що відображають здатність особи виконувати завдання та обов'язки певного виду професійної діяльності в контексті сучасних вимог ринку праці.

Згідно чинного законодавства присвоєння певної освітньої чи професійної кваліфікації передбачає [6]:

-наявність відповідного стандарту;

-наявність органу (установи), уповноваженого присвоювати відповідну кваліфікацію;

-існування правил (порядку) присвоєння кваліфікації, що включає критерії оцінювання досягнених програмних результатів навчання.

Слід зазначити, що стандарт вищої освіти не є підставою для присвоєння професійної кваліфікації (окрім спеціально регульованих професій) і не надає відповідних прав закладу вищої освіти. Присвоєння професійної кваліфікації здійснюється лише на підставі відповідного

професійного стандарту для цієї професії, який дає юридичні підстави для визнання і обґрунтування зазначеної професійної кваліфікації у дипломі випускника ЗВО.

Станом на 11 листопада МОН прийнято та затверджено 292 стандарти вищої освіти, з них 111 бакалаврських, 112 магістерських та 69 – рівня доктор філософії (рис.1).

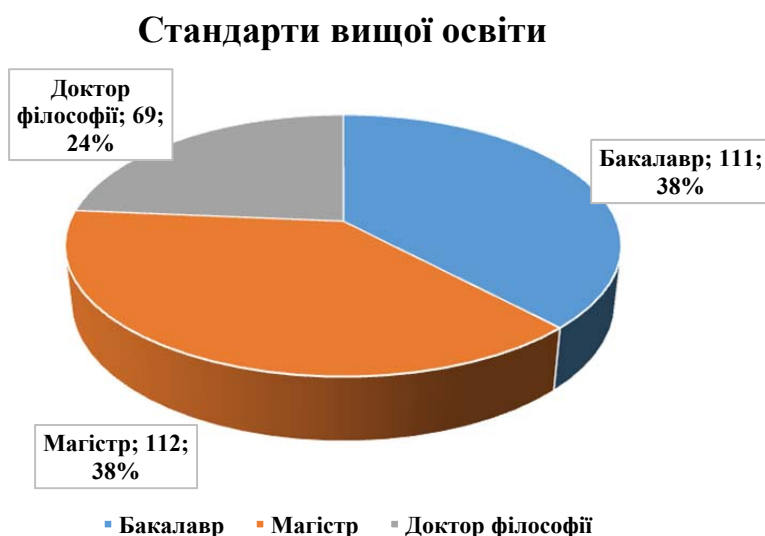

Рисунок 1 – Часткове співвідношення прийнятих МОН стандартів в розрізі рівнів вищої освіти
Figure 1 – Partial ratio of the standards adopted by the Ministry of Education and Science in terms of levels of higher education

Джерело: авторська розробка

Сучасний реєстр професійних стандартів налічує понад 120 одиниць [9], в той час як Національний класифікатор ДК 003:2010 «Класифікатор професій» містить близько дев'яти тисяч професій і видів робіт [10]. Очевидною передумовою інтеграції професійних компетентностей в освітні програми закладів освіти є розробка та впровадження відповідних професійних стандартів.

Важливими елементами кореляції освітніх та професійних стандартів в освітніх програмах є забезпечення розвитку у здобувачів освіти компетентностей «soft skills» (соціальних навичок) або так званих «4к компетентностей», які в умовах сьогодення включають креативність, критичне мислення, комунікативність та колаборацію (рис. 2).

Рисунок 2 – Перспективні «4к компетентності» в освітніх програмах закладу вищої освіти
Figure 2 – Promising «4k competence» in educational programs of higher education institutions

Джерело: авторська розробка

Українським центром оцінювання якості освіти на Форумі [x] було внесено пропозицію до запровадження тесту загальних компетентностей здобувачів як обов'язкового компоненту оцінювання професійних комунікацій (рис. 3).

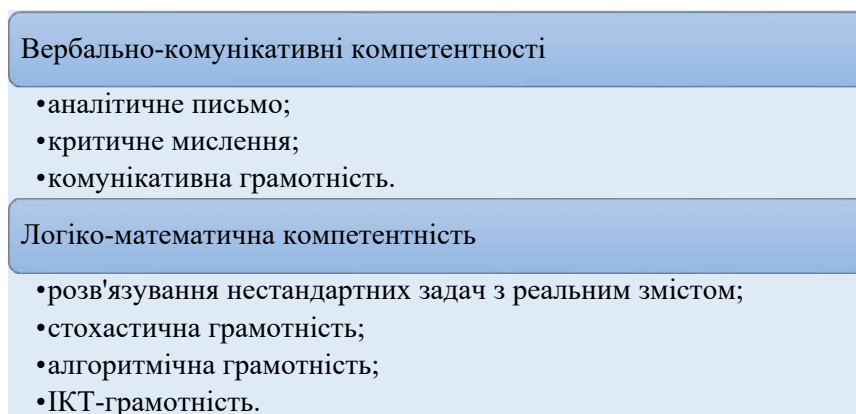

Рисунок 3 – Складові тесту загальних компетентностей
Figure 3 – Components of the general competencies test

Джерело: авторська розробка

Слід зазначити, що в Україні планується запустити проект College Learning Assessment (CLA) у вищій освіті, за яким буде здійснюватися оцінювання здобутих компетентностей у пілотних галузях: економіки та цивільної інженерії. Згідно цього проекту пілотні галузі будуть оцінюватися двома тестами: 1) тест загальних компетентностей (для всіх спеціальностей); 2) тест професійних компетентностей.

Також, на Форумі Державною службою зайнятості [1] було підкреслено важливість проведення скринінгів стейкхолдерів (опитування роботодавців, робочої сили та випускників). Даний моніторинг забезпечить функціонування та розвиток системи компетентностей (рис.4).

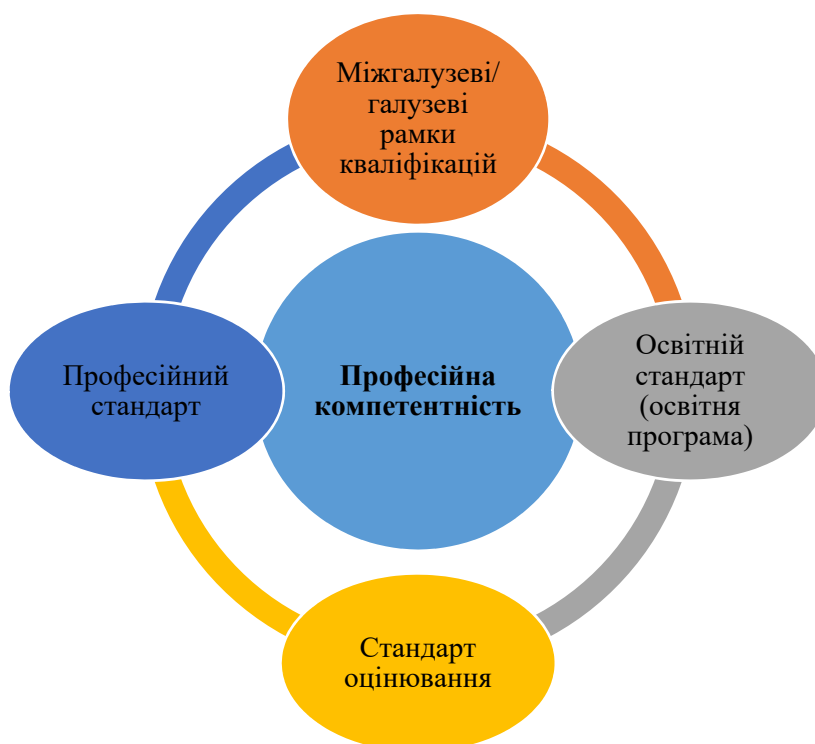

Рисунок 4 – Формування професійної компетентності
Figure 4 – Formation of professional competence

Джерело: авторська розробка

До нових викликів щодо розвитку професійних компетентностей слід віднести:

- переорієнтацію ринку праці у зв'язку з появою нових кваліфікацій;
- розвиток тенденцій навчання впродовж життя;
- створення нових передумов до ліцензування освітньої діяльності закладів вищої освіти;
- високі вимоги до якості вищої освіти ЗВО та до професійних кваліфікацій на ринку праці;
- потреба у транскордонному визнанні освітніх та професійних кваліфікацій;
- розвиток неформальної та інформальної освіти.

Висновки.

Досягнення здобувачами професійних компетентностей під час навчання у закладах вищої освіти є одним з найважливіших факторів підвищення якості людського капіталу на ринку праці. В умовах інтеграції України у світове економічне співтовариство все більшого значення набувають такі показники, як професіоналізм, професійна компетентність, транскордонне визнання освітніх та професійних кваліфікацій, здатність до навчання упродовж життя, неформальна та інформальна освіта.

Виходячи з проведеного теоретичного дослідження, можна визначити наступні перспективні кроки, що сприятимуть розвитку системи професійних кваліфікацій для якісного впровадження в освітні програми закладів вищої освіти:

1. Міжнародне визнання прийнятої Національної рамки кваліфікацій.
2. Створення стандартів освіти нового покоління.
3. Встановлення єдиних вимог до визнання професійного досвіду відповідно до права ЄС.
4. Поступове співставлення освітніх та професійних кваліфікацій.
5. Прийняття Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах.
6. Визначення ефективного механізму визнання компетентностей, здобутих у неформальній та інформальній освіті.
7. Створення ефективного реєстру кваліфікацій.
8. Затвердження Положення про присвоєння професійних кваліфікацій.
9. Підтримка розвитку дуальної освіти.
10. Моніторинг якості освіти (наприклад, за програмами Pisa, CLA).
11. Наближення професійних кваліфікацій до ESCO – Багатомовного класифікатору європейських навичок, компетенцій, кваліфікації та професій.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Форум «Людський капітал: Новий порядок денний». URL:<https://nqa.gov.ua/news/humancapital/>
2. The Council of the European Union (2017). Council recommendation on the European Qualifications Framework for lifelong learning and repealing the recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H0615%2801%29>
3. International Labour Organization (2008). ISCO-08. URL:<https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>
4. Постанова КМУ від 31 травня 2017 р. «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF>
5. Методика розроблення професійних стандартів», затверджена Наказом Міністерства соціальної політики України від 22.01.2018 №74 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18>
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
7. Про освіту: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380) Редакція від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

8. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова, Кабінет Міністрів України, від 23 листопада 2011 р. № 1341, Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

9. Реєстр професійних стандартів . URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>

10. Національний Класифікатор України: класифікатор професій, ДК 003:2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

REFERENCES

1. Forum «Liudskyi kapital: Novyi poriadok dennyi». URL: <https://nqa.gov.ua/news/humancapital/>
2. The Council of the European Union (2017). Council recommendation on the European Qualifications Framework for lifelong learning and repealing the recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H0615%2801%29>
3. International Labour Organization (2008). ISCO-08. URL: <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>
4. Postanova KМУ vid 31 travnia 2017 r. «Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia ta zatverdzhennia profesiinykh standartiv» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-%D0%BF>
5. Metodyka rozroblennia profesiinykh standartiv», zatverdzhena Nakazom Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 22.01.2018 №74 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18>
6. Rozroblennia osvitnikh proqram. Metodychni rekomenda–tsii / Avt.: V.M. Zakharchenko, V.I. Luhovyi, Yu.M. Rashkevych, Zh.V. Talanova / Za red. V.H. Kremenii. – K. : DP «NVTs «Priorytety», 2014. – 120 s.
7. Pro osvitu: Zakon Ukrainy (Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2017, № 38-39, st.380) Redaktsiia vid 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
8. Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ramky kvalifikatsii: Postanova, Kabinet Ministriv Ukrainy, vid 23 lystopada 2011 r. № 1341, Kyiv. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
9. Reiestr profesiinykh standartiv. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>
10. Natsionalnyi Klasyfikator Ukrainy: klasyfikator profesii, DK 003:2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

РЕФЕРАТ

Дмитриченко М.Ф. Перспективи розвитку системи професійних кваліфікацій у вищій освіті / М.Ф. Дмитриченко, О.П. Токін, А.М. Харченко // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К.: НТУ, 2021. – Вип. 2 (49).

Стаття присвячена проблемним питанням інтегрування професійних компетентностей у освітні програми закладів вищої освіти. Обґрунтовано, що між освітніми та професійними стандартами має бути поглиблений взаємозв'язок, який забезпечуватиме збалансованість знань здобувачів, отриманих під час навчання в закладах вищої освіти, та вимог до робочих місць, досягнення необхідних програмних результатів навчання, які будуть реалізовані на ринку праці у вигляді ефективного людського капіталу.

Об'єктом дослідження у статті є професійна кваліфікація здобувачів вищої освіти, інтегрована в освітні програми ЗВО.

Мета дослідження – визначення перспектив розвитку системи професійних кваліфікацій для якісного впровадження професійних компетенцій в освітні програми закладів вищої освіти.

В статті виконано теоретико-аналітичний аналіз передумов впровадження професійних компетентностей у освітні програми закладів вищої освіти. Визначено, що професійні кваліфікації закладом вищої освіти повинні присвоюватися на основі відповідних професійних стандартів, які в свою чергу відображають здатність особи виконувати певний набір завдань та обов'язків, визначений відповідною професією. Встановлено, що для присвоєння певної освітньої чи професійної кваліфікації необхідно існування: відповідного стандарту; органу (установи), уповноваженого присвоювати відповідну кваліфікацію; правил (порядку) присвоєння кваліфікації, що включає

критерії оцінювання досягнених програмних результатів навчання. Визначено, що сучасними викликами щодо розвитку професійних компетентностей та створення відповідних стандартів є переорієнтація ринку праці у зв'язку з появою нових кваліфікацій; розвиток тенденцій навчання впродовж життя; створення нових передумов до ліцензування освітньої діяльності закладів вищої освіти; високі вимоги до якості вищої освіти ЗВО та до професійних кваліфікацій на ринку праці; потреба у транскордонному визнанні освітніх та професійних кваліфікацій; розвиток неформальної та інформальної освіти. Окреслено основні перспективні кроки щодо розвитку системи професійних кваліфікацій для якісного впровадження в освітні програми закладів вищої освіти, до яких слід віднести: міжнародне визнання прийнятої Національної рамки кваліфікацій, створення стандартів освіти нового покоління, встановлення єдиних вимог до визнання професійного досвіду відповідно до права ЄС, поступове співставлення освітніх та професійних кваліфікацій, прийняття Порядку визнання в Україні професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах, визначення ефективного механізму визнання компетентностей, здобутих у неформальній та інформальній освіті, створення ефективного реєстру кваліфікацій, підтримку розвитку дуальної освіти, моніторинг якості освіти, наближення професійних кваліфікацій до Багатомовного класифікатору європейських навичок, компетенцій, кваліфікації та професій (ESCO).

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ, ВИЩА ОСВІТА, СТАНДАРТ, ОСВІТНЯ ПРОГРАМА.

ABSTRACT

Dmytrychenko M.F., Tokin O.P., Kharchenko A.N. Prospects for the development of the professional qualifications system in higher education. *Visnyk of the National Transport University. Series «Economic sciences»*. Scientific and Technical Collection. – K.: NTU, 2021. – Issue 2 (49).

The article is devoted to the problematic issues of integrating professional competencies into educational programs of higher education institutions. It is substantiated that the relationship between educational and professional standards should be deepened, which will ensure a balance of knowledge of applicants obtained during training in higher education, and requirements for jobs, achieving the necessary program learning outcomes that will be implemented in the labor market as effective human capital.

The object of research in the article is the professional qualification of higher education students, integrated into the educational programs of higher education.

The purpose of the study is to determine the prospects for the development of the system of professional qualifications for the quality implementation of professional competencies in educational programs of higher education institutions.

The article performs a theoretical and analytical analysis of the prerequisites for the introduction of professional competencies in educational programs of higher education institutions. It is determined that professional qualifications should be awarded by a higher education institution on the basis of appropriate professional standards, which in turn reflect a person's ability to perform a certain set of tasks and responsibilities defined by the relevant profession. It is established that for the assignment of a certain educational or professional qualification it is necessary to have: an appropriate standard; the state (institution) authorized to assign the appropriate qualification; rules (procedure) for assigning a qualification, which includes criteria for assessing the achieved program learning outcomes. It is determined that the current challenges for the development of professional competencies and the creation of appropriate standards are the reorientation of the labor market in connection with the emergence of new qualifications; development of lifelong learning trends; creation of new preconditions for licensing of educational activity of higher education institutions; high requirements for the quality of higher education in higher education and for professional qualifications in the labor market; the need for cross-border recognition of educational and professional qualifications; development of non-formal and informal education. The main perspective steps for the development of the system of professional qualifications for high-quality implementation in higher education curricula are outlined, which include: international recognition of the adopted the National Qualifications Framework, creation of new generation educational standards, establishment of uniform requirements for recognition of professional experience. comparison of educational and professional qualifications, adoption of the Procedure for recognition in Ukraine of professional qualifications acquired in other countries, determination of an effective mechanism for recognition of competencies acquired in non-formal and informal education, creation of an effective register of qualifications, support of dual education

development, monitoring of education qualifications, approximation of professional qualifications to Multilingual Classifier of European Skills, Competences, Qualifications and Professions (ESCO).

KEY WORDS: PROFESSIONAL QUALIFICATION, HIGHER EDUCATION, STANDARD, EDUCATIONAL PROGRAM.

РЕФЕРАТ

Дмитриченко Н.Ф. Перспективы развития системы профессиональных квалификаций в высшем образовании / Н.Ф. Дмитриченко, А.П. Токин, А.Н. Харченко // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2021. – Вып. 2 (49).

Статья посвящена проблемным вопросам интеграции профессиональных компетенций в образовательные программы высших учебных заведений. Обосновано, что между образовательными и профессиональными стандартами должна быть углубленная взаимосвязь, которая обеспечит сбалансированность знаний соискателей, полученных во время обучения в учреждениях высшего образования и требований к рабочим местам, достижения необходимых программных результатов обучения, которые будут реализованы на рынке труда в виде эффективного человеческого капитала.

Объектом исследования в статье является профессиональная квалификация соискателей высшего образования, интегрированная в образовательные программы ВУЗов.

Цель исследования – определение перспектив развития системы профессиональных квалификаций для качественного внедрения профессиональных компетенций в образовательные программы высших учебных заведений.

В статье выполнен теоретико-аналитический анализ предпосылок внедрения профессиональных компетенций в образовательные программы высших учебных заведений. Определено, что профессиональные квалификации заведением высшего образования должны присваиваться на основе соответствующих профессиональных стандартов, которые в свою очередь отражают способность лица выполнять определенный набор задач и обязанностей, которые отвечают соответствующей профессии. Установлено, что для присвоения определенной образовательной или профессиональной квалификации необходимо существование: соответствующего стандарта; органа (учреждения), уполномоченного присваивать соответствующую квалификацию; правил (порядка) присвоения квалификации, включая критерии оценки достигнутых программных результатов обучения. Определено, что современными вызовами по развитию профессиональных компетенций и создания соответствующих стандартов является: переориентация рынка труда в связи с появлением новых квалификаций; развитие тенденций обучения в течение жизни; создание новых предпосылок к лицензированию образовательной деятельности высших учебных заведений; высокие требования к качеству высшего образования ВУЗов и к профессиональным квалификациям на рынке труда; потребность в трансграничном признании образовательных и профессиональных квалификаций; развитие неформального и информального образования. Определены основные перспективные шаги по развитию системы профессиональных квалификаций для качественного внедрения в образовательные программы высших учебных заведений, к которым следует отнести: международное признание принятой Национальной рамки квалификаций, создание стандартов образования нового поколения, установления единых требований к признанию профессионального опыта в соответствии с правом ЕС, постепенное сопоставление образовательных и профессиональных квалификаций, принятие Порядка признания в Украине профессиональных квалификаций, полученных в других странах, определение эффективного механизма признания компетенций, полученных в неформальном и информальном образовании, создание эффективного реестра квалификаций, поддержку развития дуального образования, мониторинг качества образования, приближение профессиональных квалификаций к Многоязычному классификатору европейских навыков, компетенций, квалификаций и профессий (ESCO).

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КВАЛИФИКАЦИЯ, ВЫСШЕЕ ОБРАЗОВАНИЕ, СТАНДАРТ, ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА.

АВТОРИ:

Дмитриченко Микола Федорович, доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри «Виробництво, ремонт та матеріалознавство», e-mail:

dmitrichenko@ntu.edu.ua, тел. (044)2808203, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 318, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Токін О.П., кандидат технічних наук, доцент, Національний транспортний університет, професор кафедри «Виробництво, ремонт та матеріалознавство», e-mail: a2atp@meta.ua, тел. (044) 280-42-59, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича-Павленка, 1, к. 322, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Харченко Анна Миколаївна, кандидат технічних наук, доцент, Національний транспортний університет, доцент кафедри транспортного будівництва та управління майном, e-mail: anna-x3@ukr.net, тел. +380442807909, Україна, 01010, м. Київ, вул. Омеляновича Павленка, 1, к. 323, orcid.org/0000-0001-8166-6389

AUTHOR:

Dmytrychenko Nykolay F., Doctor of Technical Science, Professor, National Transport University, Professor of Production, Repair and Materials Science Department, e-mail: dmitrichenko@ntu.edu.ua, tel. (044)2808203, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovich-Pavlenko str. 1, of. 318, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Tokin Oleksandr P., Ph.D., Associate Professor, National Transport University, Professor of Production, Repair and Materials Science Department, e-mail: a2atp@meta.ua, tel (044) 280-42-59, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovich-Pavlenko str. 1, of. 322, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Kharchenko Anna N., Ph.D., Associate Professor, National Transport University, Associate Professor of Transport Construction and Property Management Department, e-mail: anna-x3@ukr.net, tel. +380442807909, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelyanovich-Pavlenko str. 1, of. 323, orcid.org/0000-0001-8166-6389

АВТОРЫ:

Дмитриченко Николай Федорович, доктор технических наук, профессор, Национальный транспортный университет, профессор кафедры «Производство, ремонт и материаловедение», e-mail: dmitrichenko@ntu.edu.ua, тел. (044)2808203, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к. 318, orcid.org/0000-0003-4223-1838

Токин Александр Павлович, кандидат технических наук, профессор, Национальный транспортный университет, профессор кафедры «Производство, ремонт и материаловедение», e-mail: a2atp@meta.ua, тел. (044) 280-42-59, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к. 322, orcid.org/0000-0002-7353-4228

Харченко Анна Николаевна, кандидат технических наук, доцент, Национальный транспортный университет, доцент кафедры транспортного строительства и управления имуществом, e-mail: anna-x3@ukr.net, тел. +380442807909, Украина, 01010, г.Киев, ул. Омеляновича-Павленко, 1, к.323. orcid.org/0000-0001-8166-6389

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, професор, Національний транспортний університет, вчений секретар Національного транспортного університету, Київ, Україна.

Батракова А.Г., доктор технічних наук, професор, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, заступник ректора (проректор) з науково-педагогічної роботи, Харків, Україна

REVIEWER:

Melnichenko A., Candidate of technical science, professor, National Transport University, academic secretary of NTU, Kyiv, Ukraine.

Batrakova A., DSci (Engineering), Professor, Kharkiv National Automobile and Highway University, Deputy Rector (Vice-Rector) for Research and Education, Kharkiv, Ukraine.